

Motion till riksdagen 2023/24:1932

av **Amalia Rud Pedersen och Adrian Magnusson (båda S)**

Bostadssituationen för studenter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en bred översyn av boendesituationen för studenter och se över lämpliga åtgärder i motionens anda och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om studenters boendekostnader och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att återinföra investeringsstödet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett statligt fastighetsbolag och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att motverka marknadshyror och i stället stärka den svenska hyresmodellen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Bostadssituationen för studenter i Sverige är akut.

Bristen på bostäder är ett faktum i många av landets högskolekommuner och hyrorna motsvarar många gånger långt över 35 % av studiemedlet, vilket är gränsen för en rimlig boendekostnad för studenter enligt Sveriges förenade studentkårer (SFS).

Bostadsbristen gör att många studenter tvingas ut på en osäker andrahandsmarknad eller måste tacka nej till sin drömutbildning eller i vissa fall avsluta sina studier i förtid. Det är ett ohållbart läge som drabbar hela Sverige som ska konkurrera med kunskap. Därför behöver en bred översyn av bostadssituationen för studenter göras för att lösa den bostadskris som just nu håller Sveriges studenter i ett järngrepp. Idériokedomen behöver vara stor och nya, ovanliga lösningar kommer att behöva prövas.

I motionen lyfts tänkbara exempel på åtgärder som skulle kunna genomföras.

Bostadsbidrag

Med hjälp av det statliga investeringsstödet och kommunala byggprojekt kunde många nya studenter flytta in i nyproducerade studentbostäder. Problemet är att hyrorna för dessa bostäder många gånger omfattar 60 procent av fullt studiemedel. Det är långt över gränsen som kan anses rimlig för boendekostnader varje månad, vilket av SFS är 35 %. Samtidigt har SSCO (Stockholms studentkårers centralorganisation) visat att det endast är 6 % av landets 360 000 studenter som utnyttjar bostadsbidraget som skulle kunna hjälpa många studenter att gå runt ekonomiskt varje månad. Anledningen till den låga utnyttjandegraden menar SSCO är rädslan att bli återbetalningsskyldig, brist på kunskap om bidraget och bidragets krånglighet.

De förslag som presenterats i BUMS-utredningen bör övervägas för att skapa ett bättre bostadsbidrag för Sveriges studenter.

Återinföra investeringsstödet

Investeringsstödet som infördes av den socialdemokratiska regeringen 2017 hjälpte till att bygga ungefär 6 300 studentbostäder runt om i landet. Investeringsstödet har även varit effektivt för att pressa ner hyrorna på studentbostäder. Att högerblocket röstade för att ta bort investeringsstödet riskerar därmed att minska byggtakten på studentbostäder samt öka hyrorna för nyproducerade studentbostäder till nivåer som studenter inte har råd med. Att återinföra investeringsstödet är därför avgörande för att studentbostäder ska byggas i samma höga byggtakt som de gjorde innan det togs bort. Investeringsstödet behöver ha särskilt fokus på att studenter ska ha möjlighet att flytta hemifrån för att kunna studera.

Studiemedel ska räcka till mer än hyran

Studiemedlets nivå fastställs av riksdagen, vilket innebär att studenters inkomst är direkt olik vanliga löntagares som genom den svenska modellen och konkurrens kan förhandla sina löner. Detta gör att studenter blir extra sårbara och drabbade av de höga hyror som präglar bostadsmarknaden. Som tidigare beskrivits uppgår studenters boendekostnader många gånger till 60 % av studiemedlet, vilket inte lämnar mycket kvar i plånboken efter det att läroböcker, busskort och mat har inhandlats. Det är även viktigt att poängtera att för många studenter är studierna deras 100-procentiga sysselsättning, vilket betyder att studenter inte ska tvingas till extra arbete för att ha råd att leva ett drägligt liv under sina studentår. Studenter ska kunna fokusera på sina studier.

Därför behöver en utredning kring bostadssituationen för studenter också se över hur mycket av studiemedlet som är skäligt att betala i hyra i förhållande till studiemedlet.

Inrätta ett statligt fastighetsbolag

För att förbättra bostadssituationen för studenter krävs det att det resterande bostadsbeståndet också stärks. För att stärka allmännyttan bör det därför inrättas ett statligt fastighetsbolag som bland annat har till uppgift att bygga lägenheter, främst hyresrätter, och pressa kostnaderna för nyproduktion. Bristen på konkurrens i byggsektorn och

bristen på bostäder generellt har bidragit till en drastisk prisökning och skapar en ojämlig bostadsmarknad som hotar människors frihet och samhällets utveckling.

Motverka marknadshyror

Som tidigare beskrivits bidrar den skeva bostadsmarknaden till att drömmen om att flytta hemifrån just stannar vid en dröm för många unga. Samtidigt som många ser problemen på bostadsmarknaden blir dessa inte tillräckligt uppmärksammade som politiska problem utan reduceras till enbart ekonomiska. Marknadshyror leder till en ökad omfördelning från hyresgäster till fastighetsägare och bidrar till större ekonomiska klyftor. Klyftor vi vill motverka politiskt. Vi motsätter oss marknadshyror och vill att den svenska hyresförhandlingsmodellen ska stärkas.

Amalia Rud Pedersen (S)

Adrian Magnusson (S)